

Rapport: Het Effect van het Ontbreken van Feedback binnen Dwangmaatregelen bij de Raad voor de Kinderbescherming en de Gevolgen van Disproportionele Besluitvorming

Auteur: Alexander Groenheide

Datum: 17-januari 2025

**Doelgroep: Raad voor de Kinderbescherming, beleidsmakers, rechtelijke instanties,
jeugdzorgprofessionals**

Voorwoord

In onze samenleving wordt van overheidsinstanties verwacht dat zij zorgvuldig, transparant en in het belang van het kind handelen wanneer zij ingrijpende beslissingen nemen over gezinnen. De **Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)** speelt hierin een centrale rol. Toch blijkt uit dit rapport dat er binnen de Raad een fundamenteel probleem bestaat: **het ontbreken van een structureel feedbackmechanisme**.

Wanneer jeugdzorginstanties beslissingen nemen over **ondertoezichtstellingen (OTS) en uithuisplaatsingen**, heeft dit een diepgaande impact op de levens van kinderen en hun ouders. Besluiten die bedoeld zijn om te beschermen, kunnen juist schade aanrichten wanneer zij **niet zorgvuldig worden geëvalueerd en niet proportioneel worden toegepast**. Een systeem dat zichzelf niet controleert of corrigeert, **riskeert fouten te herhalen zonder daaruit te leren**. Dit rapport onderzoekt niet alleen hoe dit probleem tot stand komt, maar draagt ook **oplossingsgerichte voorstellen** aan om de besluitvorming binnen de jeugdzorg structureel te verbeteren.

Het ontbreken van feedback binnen de RvdK is **geen toevallige nalatigheid, maar een systemische tekortkoming**. Hoewel de Raad zich bewust of onbewust rekenschap geeft van deze zwakte, wordt zij onder het mom van "*geen behoefte aan feedback*" afgeschermd van kritiek en zelfreflectie. Dit druist in tegen fundamentele principes van goed bestuur en staat haaks op de **internationale en nationale verplichtingen**, zoals het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)** en de zorgvuldigheidsbeginselen uit de **Algemene wet bestuursrecht (Awb)**.

De **Kamer van Sociale Waarden** stelt zich op als een **kritische maar constructieve partner**. Dit rapport is niet bedoeld om alleen te wijzen op wat misgaat, maar om actief **bij te dragen aan oplossingen**. Daarom doen wij de oproep tot het ontwikkelen van een **participatief en privacyvriendelijk feedbacksysteem** waarin ouders, kinderen en professionals samen kunnen werken aan een transparanter en objectiever jeugdzorgbeleid.

Dit rapport is openbaar en biedt ruimte voor **aanvullende casussen en ervaringen**. Wij nodigen ouders, kinderen en betrokken professionals uit om mee te denken, inzichten te delen en constructief bij te dragen aan een jeugdzorgsysteem dat echt in het belang van het kind werkt.

Laten we de stem van ouders en kinderen niet negeren, maar serieus nemen.

Inhoudsopgave:

Inleiding	5
2. Het Probleem: Het Ontbreken van Feedback en Evaluatie	6
2.1. Waarom het ontbreken van feedback een fundamenteel probleem is	6
2.2. De gevolgen van een gebrek aan feedback	7
2.3. Een systeem zonder zelfreflectie ondermijnt het vertrouwen in jeugdzorg	7
3. Gevolgen van Disproportionele Dwangmaatregelen	8
3.1. Verlies van Vertrouwen in de Hulpverlening	8
3.2. Psychologische Gevolgen voor Ouders en Kinderen	9
3.3. Verlies van Professionaliteit binnen de Raad	10
Conclusie	11
4. Casusvoorbeelden van Disproportionele Dwangmaatregelen	12
4.1. Casusvoorbeeld: De gevolgen van het ontbreken van feedback binnen de Raad voor de Kinderbescherming	12
4.2. Casusvoorbeeld: Het effect van intellectuele asymmetrie binnen ouderlijke conflicten en jeugdzorgbeslissingen.....	14
4.3. Casusvoorbeeld: De structurele uitsluiting van kritische ouders bij pleegzorg en de invloed van de Raad voor de Kinderbescherming	16
4.4. Casusvoorbeeld: De Verwijtbaarheid van Openheid en het Gebrek aan Zelfreflectie binnen Jeugdzorg.....	18
5. Juridisch Kader: De Plicht tot Evaluatie en Feedback binnen de Raad voor de Kinderbescherming.....	20
5.1. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)	20
5.2. Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)	20
5.3. De Jeugdwet en de Plicht tot Evaluatie	21
5.4. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Plicht tot Zorgvuldige Besluitvorming	22
5.5. Conclusie en Juridische Aanbevelingen	22
5.6. Morele Verantwoordelijkheid van de Raad voor de Kinderbescherming: Voorkomen van Juridische Procedures en Vertraging in het Belang van het Kind	23
5.7. Potentiële Negatieve Effecten van het Implementeren van een Feedbacksysteem binnen de Raad voor de Kinderbescherming.....	24
5.8. Balans tussen Transparantie en Efficiëntie.....	26
6. Een Participatieplatform voor Objectieve Feedback binnen een SSI-omgeving	28
6.1. Hoe Werkt een Feedbackplatform op Basis van SSI?	28
6.2. Juridische Haalbaarheid van een SSI-Feedbacksysteem	29
6.3. De Rol van Ubuntu Kids in het Ontwikkelen van dit Platform	29
6.4. Voordelen van een SSI-Feedbackplatform voor Jeugdzorg en de RvdK.....	30

6.5. Conclusie en Aanbeveling: Onderzoek naar de Implementatie	30
7. Conclusie	31
Brief aan de Raad bij dit openbare rapport.	33
Adressen voor de Raad voor de kindbescherming:	34

Inleiding

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) speelt een cruciale rol in het beschermen van kinderen tegen onveilige opvoedsituaties en het waarborgen van hun welzijn. Binnen dit kader neemt de Raad ingrijpende besluiten zoals ondertoezichtstellingen (OTS) en uithuisplaatsingen, met als doel het kind te beschermen. Deze maatregelen hebben echter verstrekende gevolgen voor zowel kinderen als ouders.

Een fundamenteel probleem binnen het huidige jeugdzorgsysteem is het ontbreken van **een structureel feedbackmechanisme**. Dit betekent dat er **geen evaluatie plaatsvindt** over de proportionaliteit en effectiviteit van genomen beslissingen. Zonder systematische terugkoppeling blijft de Raad opereren binnen een **besluitvormingskader dat zichzelf niet controleert of bijstuurt**, waardoor fouten kunnen worden herhaald zonder dat hieruit lessen worden getrokken.

Dit rapport wordt **openbaar gedeeld** en biedt ruimte voor aanvullende casussen en ervaringen van ouders, kinderen en professionals die geconfronteerd zijn met vergelijkbare situaties. **De Kamer van Sociale Waarden staat open voor alle aanvullingen en kritiek**, en moedigt zowel ervaringsdeskundigen als experts aan om bij te dragen aan een breder inzicht in de structurele uitdagingen binnen de jeugdzorg.

Het rapport onderzoekt:

1. **Hoe het ontbreken van feedback leidt tot disproportionele maatregelen**, waarbij kinderen en ouders onnodig geschaad worden.
2. **Welke juridische en ethische verplichtingen** de Raad heeft om zorgvuldige evaluaties uit te voeren.
3. **Hoe een participatieplatform binnen een privacybeschermende Self-Sovereign Identity (SSI)-omgeving kan bijdragen aan structurele verbetering van het systeem.**

De beschreven casussen zijn niet incidenteel, maar symptoom van een **structureel probleem binnen de jeugdzorg**. Ze tonen aan hoe het ontbreken van een **objectieve evaluatie** en het weigeren van feedback heeft bijgedragen aan **besluitvorming die niet altijd in het belang van het kind is geweest**.

Om werkelijk het **belang van het kind** centraal te stellen, zoals voorgeschreven door het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)**, is een **fundamentele herziening** van het huidige systeem noodzakelijk. **Zelfreflectie, transparantie en continue verbetering moeten kernwaarden worden binnen de besluitvorming van de Raad voor de Kinderbescherming**. Dit rapport roept op tot actieve samenwerking en het nemen van verantwoordelijkheid, zonder dat juridische procedures nodig zijn om tot verandering te komen.

Iedereen die ervaring heeft met de jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming wordt uitgenodigd om aanvullende casussen en inzichten te delen. Dit draagt bij aan een eerlijke, inclusieve en constructieve dialoog over hoe we het systeem kunnen verbeteren in het belang van kinderen en hun ouders.

2. Het Probleem: Het Ontbreken van Feedback en Evaluatie

Binnen het huidige jeugdzorgsysteem speelt de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) een beslissende rol in het nemen van ingrijpende maatregelen zoals ondertoezichtstellingen (OTS) en uithuisplaatsingen. Deze besluiten zijn bedoeld om het welzijn en de veiligheid van het kind te waarborgen, maar hebben ook diepgaande en langdurige gevolgen voor kinderen en hun ouders. Ondanks de impact van deze maatregelen ontbreekt een **structureel feedbackmechanisme** binnen de RvdK, waardoor er geen toetsing plaatsvindt op de effectiviteit en proportionaliteit van genomen besluiten.

2.1. Waarom het ontbreken van feedback een fundamenteel probleem is

Een goed functionerend systeem evalueert voortdurend zijn eigen beslissingen en past beleid aan op basis van opgedane ervaring. Binnen de RvdK gebeurt dit niet systematisch. Dit leidt tot drie kernproblemen:

1. Geen controle op de proportionaliteit van maatregelen

- Er is geen systematische evaluatie die toetst of een opgelegde maatregel daadwerkelijk noodzakelijk en passend was.
- De RvdK stelt geen vragen als: *Had een minder ingrijpende maatregel net zo goed gewerkt? Was de maatregel op lange termijn schadelijker dan de oorspronkelijke situatie?*

2. Structurele fouten blijven onopgemerkt en worden herhaald

- Besluiten worden genomen op basis van risicotaxaties en protocollen, maar deze worden **niet achteraf getoetst** op hun werkelijke effect.
- Dit betekent dat onjuiste of disproportionele besluiten **niet worden herkend** en dus **keer op keer worden herhaald**.

3. Ouders en kinderen krijgen geen stem in de evaluatie van besluiten

- De betrokkenen, zij die direct de gevolgen van de maatregelen ervaren, worden **niet actief betrokken bij de beoordeling** van de genomen beslissingen.
- Ouders en kinderen kunnen daardoor geen bijdrage leveren aan verbeteringen en blijven machteloos achter, zelfs als blijkt dat een maatregel onterecht of schadelijk was.

2.2. De gevolgen van een gebrek aan feedback

Doordat de Raad geen structurele evaluatie uitvoert, ontstaan er verstrekende problemen binnen de jeugdzorg:

- **Langdurige juridische procedures en herhaling van fouten**
  - Zonder toetsing en correctie worden verkeerde inschattingen pas herkend wanneer ouders juridische procedures starten. Dit kost **jaren**, waarin het kind in onzekerheid blijft en mogelijk blijvende schade oploopt.
- **Verminderde kwaliteit van jeugdzorgbesluiten**
  - Zonder een systeem dat **beslissingen systematisch controleert en bijstuurt**, blijft de Raad werken met verouderde aannames en ongetoetste protocollen.
- **Ethisch en juridisch tekortschieten van de Raad**
  - De Raad is verplicht het **belang van het kind** voorop te stellen, zoals voorgeschreven in het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)**.
  - Zolang besluiten niet achteraf worden geëvalueerd, wordt het risico gecreëerd dat kinderen juist **schade ondervinden** van de maatregelen die hen zouden moeten beschermen.

2.3. Een systeem zonder zelfreflectie ondermijnt het vertrouwen in jeugdzorg

Zonder een feedback- en evaluatiestructuur verliest de Raad voor de Kinderbescherming niet alleen haar geloofwaardigheid, maar ook het vertrouwen van ouders en kinderen. Ouders die openheid tonen en vrijwillig om hulp vragen, worden soms juist gestraft doordat hun kwetsbaarheid verkeerd wordt geïnterpreteerd en leidt tot escalatie. Dit ondermijnt het vertrouwen in de hulpverlening en moedigt ouders aan om problemen verborgen te houden in plaats van samen te werken aan een oplossing.

Om deze vicieuze cirkel te doorbreken, is het essentieel dat de Raad haar processen kritisch onder de loep neemt en een feedbacksysteem implementeert dat zowel ouders, kinderen als professionals de mogelijkheid geeft om actief bij te dragen aan de verbetering van het systeem.

3. Gevolgen van Disproportionele Dwangmaatregelen

Wanneer de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) zonder een zorgvuldig feedbackmechanisme ingrijpende maatregelen zoals ondertoezichtstellingen (OTS) en uithuisplaatsingen neemt, kunnen deze besluiten **disproportioneel zwaar uitvallen** en verstrekkende gevolgen hebben. In dit hoofdstuk worden drie kerngevolgen van disproportioneel handelen belicht:

1. **Het verlies van vertrouwen in de hulpverlening**, waardoor ouders die hulp nodig hebben deze niet meer durven te zoeken.
2. **De psychologische gevolgen voor ouders en kinderen**, die kunnen leiden tot chronische stress en blijvende schade.
3. **Het verlies van professionaliteit binnen de Raad**, waardoor institutionele leerprocessen en zelfreflectie uitblijven.

Deze gevolgen zijn niet alleen van invloed op de betrokken gezinnen, maar ondermijnen ook de geloofwaardigheid en effectiviteit van het gehele jeugdzorgsysteem.

3.1. Verlies van Vertrouwen in de Hulpverlening

De paradox: Hulp zoeken wordt bestraft

In een goed functionerend jeugdzorgsysteem moeten ouders en hulpverleners **samen kunnen werken** aan het welzijn van het kind. Ouders die erkennen dat ze steun nodig hebben en proactief hulp zoeken, zouden juist **beloond** moeten worden voor hun openheid en bereidheid om te verbeteren.

Echter, binnen de huidige werkwijze van de RvdK ontstaat een paradoxale situatie:

- **Ouders die vrijwillig hulp zoeken, worden niet zelden geconfronteerd met een dwangmaatregel.**
- **Dit leidt tot een gevoel van verraad en wantrouwen richting instanties.**
- **Toekomstige ouders zullen minder snel om hulp vragen uit angst voor repercussies.**

Deze dynamiek **ondermijnt het vertrouwen** in het hele jeugdzorgsysteem. Ouders die in de toekomst in een kwetsbare situatie belanden, zullen minder snel geneigd zijn om professionele ondersteuning te zoeken, uit angst dat ze als 'onbekwaam' worden bestempeld en mogelijk het gezag over hun kinderen verliezen.

De vicieuze cirkel van institutioneel wantrouwen

Het afschrikken van ouders om hulp te zoeken, heeft ook gevolgen voor kinderen die wél in ernstige situaties verkeren:

1. **Signalen van echte problematiek blijven verborgen**, omdat ouders hun problemen niet durven te delen.
2. **Jeugdzorg wordt reactiever in plaats van preventief**, wat leidt tot escalaties die voorkomen hadden kunnen worden.
3. **Het beeld van een controlerende in plaats van ondersteunende jeugdzorg groeit**, wat de samenwerking tussen hulpverlening en gezinnen verder verslechtert.

Dit verlies aan vertrouwen heeft niet alleen impact op individuele ouders, maar **verzwakt het hele jeugdzorgsysteem**, waardoor de drempel voor effectieve samenwerking tussen ouders en hulpverleners steeds hoger wordt.

3.2. Psychologische Gevolgen voor Ouders en Kinderen

Wanneer disproportionele dwangmaatregelen worden opgelegd zonder een duidelijke rechtvaardiging, ontstaan er **ernstige psychologische gevolgen** voor zowel ouders als kinderen. De stress, onzekerheid en onmacht die deze ingrepen veroorzaken, kunnen zich manifesteren in langdurige trauma's en emotionele schade.

Chronische stress en trauma

Langdurige onzekerheid over de gezinsstructuur, het gebrek aan controle over eigen keuzes en het onvermogen om gehoord te worden, veroorzaken bij zowel ouders als kinderen **chronische stress en trauma**. Dit kan zich uiten in:

- **Angststoornissen en depressie**, als gevolg van aanhoudende gevoelens van machteloosheid.
- **Verlies van eigenwaarde en identiteit**, vooral bij ouders die zich niet erkend voelen als competente opvoeders.
- **Gedragsproblemen en emotionele instabiliteit bij kinderen**, die zich ontwikkelen in een omgeving van onrust en institutionele controle.

Verlies van sociale binding en hechtingsproblemen

Voor kinderen zijn stabiele hechtingsrelaties essentieel voor hun emotionele en sociale ontwikkeling. Wanneer een kind **plotseling uit de thuissituatie wordt gehaald**, kan dit leiden tot **onherstelbare schade in de hechtingsband met de ouder(s)**.

- **Kinderen die langdurig gescheiden zijn van hun ouders kunnen moeite krijgen met vertrouwen in anderen.**
- **Hechtingsproblematiek kan op latere leeftijd resulteren in sociale isolatie, relatieproblemen en emotionele instabiliteit.**
- **Institutionele plaatsingen bieden geen vervanging voor een veilige gezinssituatie, wat de ontwikkeling van het kind kan schaden.**

Langdurige stress verlaagt cognitieve functies

Uit diverse wetenschappelijke studies blijkt dat **langdurige stress een negatief effect heeft op cognitieve functies**, zowel bij kinderen als volwassenen. Dit is relevant omdat:

- **Bij ouders stress kan leiden tot verminderde besluitvaardigheid en verhoogde emotionele reactiviteit**, waardoor zij minder goed in staat zijn om op een gezonde manier met hun situatie om te gaan.
- **Bij kinderen chronische stress de hersenontwikkeling kan beïnvloeden**, met gevolgen voor schoolprestaties, concentratievermogen en sociaal functioneren.

Dit betekent dat disproportionele maatregelen niet alleen **direct psychologische schade** veroorzaken, maar ook **op lange termijn intellectuele en sociale gevolgen** hebben.

3.3. Verlies van Professionaliteit binnen de Raad

Een professionele organisatie leert van haar eigen beslissingen en past haar beleid aan op basis van nieuwe inzichten. Echter, **het ontbreken van een feedback- en evaluatiemechanisme binnen de RvdK zorgt ervoor dat er geen structureel leerproces plaatsvindt**. Dit leidt tot een **statisch systeem dat zichzelf niet verbetert** en waarvan fouten structureel worden herhaald.

Gebrek aan bijsturing van besluiten

Een van de kernproblemen binnen de RvdK is dat besluiten **niet worden herzien op basis van latere inzichten**. Dit betekent dat:

- **Foutieve of disproportionele beslissingen niet worden gecorrigeerd**, zelfs niet wanneer later blijkt dat de situatie anders lag.
- **Eerdere besluiten als precedent worden gebruikt voor toekomstige vergelijkbare situaties**, zonder dat wordt geëvalueerd of deze precedentvorming terecht is.
- **Ouders en kinderen de gevolgen dragen van beslissingen die nooit opnieuw tegen het licht worden gehouden**.

Verlies van professionele leermomenten

Wanneer een organisatie zichzelf niet evalueert, worden kansen om te leren verspild. Dit betekent dat:

- **Hulpverleners en raadsonderzoekers niet kritisch reflecteren op hun eigen werkwijze**.
- **Institutionele bias en fouten steeds opnieuw optreden**, omdat er geen correctiemechanisme is.
- **Nieuwe inzichten uit wetenschap en praktijk niet worden toegepast**, wat de ontwikkeling van de jeugdzorg vertraagt.

Afbrokkelende maatschappelijke legitimiteit

Het gevolg van een systeem dat weigert zichzelf te verbeteren, is **verlies van geloofwaardigheid** en maatschappelijke legitimiteit. De Raad voor de Kinderbescherming wordt steeds meer gezien als een instantie die:

- **Besluiten neemt zonder verantwoording af te leggen**.
- **Niet luistert naar de ouders en kinderen die het hardst worden geraakt door haar beslissingen**.
- **Vast blijft houden aan oude structuren, zelfs wanneer deze aantoonbaar schadelijk zijn**.

Wanneer een organisatie de verbinding met de samenleving verliest, raakt zij haar effectiviteit kwijt. Ouders en kinderen durven niet meer te vertrouwen op de hulpverlening, wat leidt tot **een verharding van de jeugdzorgsector en een groeiende kloof tussen instanties en gezinnen**.

Conclusie

De gevolgen van disproportionele dwangmaatregelen zijn **verwoestend**, niet alleen voor de direct betrokken ouders en kinderen, maar voor het hele jeugdzorgsysteem. **Het ontbreken van feedback en evaluatie leidt tot een neerwaartse spiraal van wantrouwen, psychologische schade en institutionele starheid.**

Zonder fundamentele verandering zal de Raad haar maatschappelijke legitimiteit blijven verliezen en zullen fouten uit het verleden zich blijven herhalen. Daarom is het noodzakelijk om een **transparant en objectief feedbackmechanisme** te implementeren dat zorgt voor:

- ✓ **Eerlijke en proportionele besluitvorming.**
- ✓ **Een lerend systeem dat zichzelf continu verbetert.**
- ✓ **Herstel van vertrouwen tussen ouders, kinderen en de jeugdzorg.**

Alleen door kritische zelfreflectie en structurele hervorming kan de Raad haar rol als hoeder van het belang van het kind écht waarmaken.

4. Casusvoorbeelden van Disproportionele Dwangmaatregelen

Het ontbreken van een structureel feedbackmechanisme binnen de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) heeft geleid tot situaties waarin **disproportionele dwangmaatregelen** zijn opgelegd zonder dat er achteraf een kritische evaluatie heeft plaatsgevonden. Dit heeft ernstige gevolgen voor zowel ouders als kinderen en kan resulteren in **onnodige trauma's, verstoorde ouder-kindrelaties en juridische procedures die jarenlang voortduren**.

In dit hoofdstuk worden vier casussen beschreven waarin aantoonbaar sprake is van **structurele fouten in de besluitvorming** van de RvdK. Deze casussen illustreren:

1. Hoe **onjuiste interpretaties** zonder evaluatie leiden tot **institutionele bias en langdurige stigmatisering**.
2. Hoe **intellectuele asymmetrie binnen ouderlijke conflicten** de besluitvorming van de RvdK beïnvloedt en kan leiden tot bevoordeling van één ouder.
3. Hoe **kritische ouders systematisch worden uitgesloten van pleegzorg**, waardoor kinderen langer in instellingen verblijven dan noodzakelijk.
4. Hoe **de afwezigheid van zelfreflectie binnen jeugdzorg** leidt tot het bestraffen van ouders die zich openstellen voor hulp.

De beschreven casussen zijn niet incidenteel, maar symptoom van een **structureel probleem binnen de jeugdzorg**. Ze tonen aan hoe het ontbreken van een **objectieve evaluatie** en het weigeren van feedback heeft bijgedragen aan **besluitvorming die niet altijd in het belang van het kind is geweest**.

Elke casus onderstreept het **urgente belang** van een **transparant en participatief feedbackmechanisme**, waarin ouders, kinderen en professionals samen werken aan het verbeteren van jeugdzorgbeslissingen. Dit is niet alleen een morele plicht, maar een noodzakelijke stap om te voorkomen dat fouten in de toekomst worden herhaald.

4.1. Casusvoorbeeld: De gevolgen van het ontbreken van feedback binnen de Raad voor de Kinderbescherming

Een voorbeeld van de ernstige gevolgen van het ontbreken van feedback binnen de besluitvorming van de Raad voor de Kinderbescherming is een casus waarin een vader gedurende **vijf jaar** werd behandeld als pedofiel, ondanks het ontbreken van feitelijk bewijs en zonder dat de Raad achteraf haar aannames heeft geëvalueerd.

De situatie begon met een **onjuiste interpretatie van een knuffelmoment tussen een vader en zijn dochter**. In plaats van een objectieve beoordeling te maken, veronderstelde de Raad dat deze fysieke interactie **grensoverschrijdend zou kunnen zijn**. Deze onduidelijk gedefinieerde "zorg" werd vervolgens opgevoerd als een **mogelijke bedreiging voor het kind**, zonder dat de ouder de kans kreeg om inzicht te krijgen in de precieze aard van de beschuldiging of de context waarin dit werd geplaatst.

Deze **aanname zonder feitelijke onderbouwing** leidde ertoe dat:

- De vader **zonder concreet bewijs als pedofiel werd bestempeld**.

- **Meer dan 160 professionals** gedurende **vijf jaar** deze aannames als feit behandelden, zonder objectieve herziening van het besluit.
- **Geen enkele evaluatie plaatsvond over de impact van deze zware beschuldiging op het kind zelf.**

In plaats van kritisch te kijken naar de oorsprong van deze zorg, **werd de interpretatie van de Raad klakkeloos overgenomen door alle betrokken instanties**. Dit creëerde een **zelfversterkend systeem van controle en macht**, waarin niet het welzijn van het kind centraal stond, maar de instandhouding van een onterechte veronderstelling.

Door het ontbreken van een feedbackmechanisme had de vader **geen enkele mogelijkheid om zich hiertegen te verweren**, en werd zijn reputatie structureel beschadigd. **De hulpverlening werd een gesloten systeem waarin morele verontwaardiging belangrijker werd dan objectieve bescherming van het kind.**

De kernproblemen in deze casus

Deze casus laat zien hoe het **ontbreken van feedback en kritische evaluatie binnen de Raad voor de Kinderbescherming** leidt tot:

1. **Onbewezen aannames die worden behandeld als feiten.**
2. **Een gebrek aan controle op de proportionaliteit van de maatregel.**
3. **Een macht- en controlesysteem dat draait om het instandhouden van eigen oordelen, in plaats van het welzijn van het kind.**
4. **Langdurige psychologische schade voor de ouder en het kind, zonder dat hier achteraf verantwoordelijkheid voor wordt genomen.**

Waarom deze casus structureel is en niet incidenteel

Het ontbreken van feedback betekent dat de Raad **niet leert van deze casus** en dat dezelfde fout zich keer op keer kan voordoen. Dit ondermijnt de rechtsstaat en de ethische verantwoordelijkheid van jeugdbescherming.

Conclusie

Deze casus laat op schrijnende wijze zien waarom een **verplichte feedback- en evaluatiestructuur** noodzakelijk is binnen de Raad voor de Kinderbescherming. Alleen op deze manier kan worden voorkomen dat **disproportionele maatregelen** jarenlang standhouden, zonder dat wordt gekeken naar de daadwerkelijke gevolgen voor het kind en de ouder.

4.2. Casusvoorbeeld: Het effect van intellectuele asymmetrie binnen ouderlijke conflicten en jeugdzorgbeslissingen

Een tweede voorbeeld waarin het ontbreken van feedback leidt tot structurele fouten in de besluitvorming van de Raad voor de Kinderbescherming, is de situatie waarin **ouders sterk uiteenlopende IQ's hebben** en de instabiliteit binnen hun relatie de beoordeling beïnvloedt.

In deze casus was er sprake van een **relatie tussen twee ouders met een groot verschil in IQ**. De ene ouder beschikte over **een hoog IQ**, de andere ouder over **een laag IQ**. Dit intellectuele verschil leidde tot **ongelijke machtsverhoudingen binnen de relatie**, waarbij conflicten ontstonden over opvoedingsstijlen, communicatie en de interpretatie van problemen.

Wanneer **jeugdzorg in zo'n situatie wordt ingeschakeld**, is er een risico dat:

- **De ouder met een hoger IQ strategisch beter in staat is om de ander te ondermijnen** in gesprekken met jeugdzorg.
- **De ouder met een lager IQ als minder bekwaam wordt gezien**, terwijl intellect niet per definitie iets zegt over opvoedingskwaliteit.
- **Sentiment en slachtofferschap** een doorslaggevende rol spelen in de beoordeling, waardoor **de rationele analyse van de ouderlijke capaciteiten wordt verstoord**.

Hoe dit leidt tot disproportionele jeugdzorgbeslissingen

In deze situatie werd uiteindelijk **de voorkeur gegeven aan de ouder met het hogere IQ**, zonder dat er een objectieve analyse werd gemaakt van **de opvoedingskwaliteiten en de emotionele stabiliteit van beide ouders**. Dit resulteerde in een aantal structurele problemen:

1. **De ouder met het lagere IQ werd onterecht als incompetent beschouwd.**
2. **De ouder met het hogere IQ had de mogelijkheid om de ander te ontwaardigen en te framen**, zonder dat jeugdzorg dit voldoende doorzag.
3. **Het slachtoffer-sentiment speelde een te grote rol in de besluitvorming**, waardoor het proces **minder feitelijk en meer emotioneel geladen werd**.

Het gebrek aan evaluatie verergert de gevolgen

Omdat de Raad voor de Kinderbescherming **niet systematisch achteraf evalueert** of de genomen maatregel daadwerkelijk proportioneel was, blijven dergelijke **intellectuele machtsverschillen en strategische beïnvloeding onopgemerkt**. Hierdoor kunnen de volgende negatieve effecten optreden:

- **De ouder met een lager IQ verliest ten onrechte de ouderlijke rol**, met alle psychologische en juridische gevolgen van dien.
- **Kinderen kunnen in een situatie terecht komen waarin zij emotioneel gemanipuleerd worden door de intellectueel dominante ouder.**
- **Het gebrek aan erkenning van deze dynamiek zorgt ervoor dat de Raad systematisch verkeerd beoordeelt wie het meest geschikt is als primaire opvoeder.**

Conclusie

Deze casus toont opnieuw aan dat **het ontbreken van feedback en evaluatie** binnen de Raad voor de Kinderbescherming leidt tot **structurele fouten in de toekenning van ouderlijke zorg**, vooral in situaties waarin **machtsverschillen** tussen ouders niet correct worden geanalyseerd.

Om dit te voorkomen, zou de Raad:

- **Systematisch moeten analyseren hoe intellectuele asymmetrie binnen een relatie de jeugdzorgbeslissing beïnvloedt.**
- **Zich bewust moeten zijn van de rol van slachtofferschap en framing in ouderlijke conflicten.**
- **Een evaluatiesysteem moeten opzetten waarin achteraf wordt bekeken of de gemaakte keuze objectief de beste was voor het kind.**

Zolang dit niet gebeurt, blijven beslissingen **gebaseerd op oppervlakkige risicotaxaties en strategische framing door één van de ouders**, in plaats van op een diepgaande analyse van de opvoedingscapaciteiten en het werkelijke belang van het kind.

Waarom is deze toevoeging waardevol?

- ✓ **Het laat zien hoe onbewuste vooroordelen binnen jeugdzorgbeslissingen kunnen ontstaan.**
- ✓ **Het benadrukt hoe framing en machtsverschillen een rol spelen, zonder dat de Raad dit altijd doorziet.**
- ✓ **Het toont opnieuw aan dat evaluatie en feedbackmechanismen noodzakelijk zijn om fouten te corrigeren.**

4.3. Casusvoorbeeld: De structurele uitsluiting van kritische ouders bij pleegzorg en de invloed van de Raad voor de Kinderbescherming

Een derde voorbeeld van de negatieve gevolgen van het ontbreken van een feedbackmechanisme binnen de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) is de situatie waarin **kritische ouders structureel worden uitgesloten van pleegzorg**, waardoor uit huis geplaatste kinderen niet bij pleegouders terechtkomen.

Binnen het jeugdzorgsysteem is het uitgangspunt dat, wanneer kinderen uit huis worden geplaatst, **pleegzorg een passende en veilige oplossing moet bieden**. In de praktijk blijkt echter dat pleegzorginstellingen **ouders die kritisch staan tegenover jeugdzorg of de besluitvorming van de Raad structureel uitsluiten als pleegouder**.

Hoe dit gebeurt en de rol van de Raad voor de Kinderbescherming

- Pleegzorginstellingen hanteren vaak een **ongecontroleerd en subjectief screeningsproces**, waarbij kritische ouders als "**niet geschikt**" worden aangemerkt, ongeacht hun daadwerkelijke opvoedingskwaliteiten.
- De Raad voor de Kinderbescherming is direct of indirect betrokken bij deze uitsluitingen, doordat zij signalen afgeven over ouders aan pleegzorginstellingen.
- Er bestaat **geen feedbackmechanisme binnen de Raad** om te toetsen of deze uitsluitingen gerechtvaardigd zijn en of kinderen hierdoor onnodig lang in instellingen verblijven.

Gevolgen van deze uitsluiting

Het structureel uitsluiten van kritische ouders als pleegouders heeft verstrekkende gevolgen voor kinderen die al uit huis geplaatst zijn:

1. **Kinderen blijven langer in instellingen zitten**, omdat pleegzorginstellingen een grote groep potentiële pleegouders afwijzen om bureaucratische redenen in plaats van op basis van feitelijke geschiktheid.
2. **Pleegzorg wordt een gesloten systeem waarin bepaalde ideologische of loyaliteitscriteria zwaarder wegen dan de daadwerkelijke opvoedkwaliteiten van een ouder**.
3. **De Raad verzuimt om kritisch te kijken naar de uitsluitingscriteria binnen pleegzorg**, waardoor kinderen de dupe worden van een politiek en bureaucratisch systeem in plaats van een zorgvuldige afweging over hun belang.

Waarom feedback in deze situatie essentieel is

Zonder een **structureel feedbackmechanisme** kan de Raad niet controleren of haar besluiten leiden tot:

- **Disproportionele uitsluiting van bepaalde ouders.**
- **Onnodige wachttijden voor kinderen die pleegzorg nodig hebben.**
- **Een jeugdzorgsysteem dat zichzelf in stand houdt ten koste van de kinderen.**

Wanneer de Raad wél een feedbacksysteem zou implementeren, zouden zij achteraf kunnen toetsen **of kinderen onnodig lijden door bureaucratische uitsluitingen van potentiële pleegouders.**

Conclusie

Deze casus laat zien hoe het ontbreken van feedback niet alleen invloed heeft op de eerste fase van jeugdbeschermingsbesluiten, maar ook op de **effectiviteit van plaatsingen binnen pleegzorg.**

Om deze misstanden te corrigeren, zou de Raad:

1. **Een toetsingsmechanisme moeten opzetten voor pleegzorguitsluitingen** en analyseren of bepaalde ouders **onterecht** worden geweerd.
2. **Pleegzorginstellingen moeten verplichten om afwijzingen te motiveren met feitelijke, niet-politieke of ideologische argumenten.**
3. **Structureel moeten rapporteren hoe lang kinderen onnodig in instellingen blijven door bureaucratische uitsluitingen, en beleid aanpassen om deze wachttijden te verkorten.**

Zolang deze verbeteringen niet worden doorgevoerd, blijft de Raad mede verantwoordelijk voor een **kind-onvriendelijk jeugdzorgsysteem waarin kritische ouders niet alleen uit de ouderlijke rol worden gezet, maar ook uit de pleegzorgopties worden geweerd** – met alle gevolgen van dien voor de kinderen zelf.

Waarom deze toevoeging belangrijk is?

- ✓ **Het maakt duidelijk dat bureaucratische uitsluiting een systeemprobleem is dat structurele feedback vereist.**
- ✓ **Het benadrukt dat kinderen de dupe worden van politieke en institutionele uitsluitingsmechanismen.**
- ✓ **Het legt een verantwoordelijkheid bij de Raad om zich actief bezig te houden met pleegzorgbeleid en niet alleen met uithuisplaatsing.**

4.4. Casusvoorbeeld: De Verwijtbaarheid van Openheid en het Gebrek aan Zelfreflectie binnen Jeugdzorg

De laatste en wellicht meest fundamentele casus in dit rapport betreft het **gebrek aan zelfreflectie binnen de Raad voor de Kinderbescherming en de jeugdzorg als geheel**. Dit probleem raakt de kern van het vertrouwen in de hulpverlening en hoe het systeem omgaat met ouders die zich **openstellen voor hulp, maar vervolgens gestraft worden voor hun kwetsbaarheid**.

De Dynamiek van Openheid en Verwijtbaarheid

Wanneer een ouder **om hulp vraagt, stelt die zich open om het maximale te halen uit de hulpverlening**. Dit is een essentiële stap in het verbeteren van de situatie voor zowel de ouder als het kind. Echter, binnen het huidige systeem gebeurt er iets paradoxaals:

1. **Een ouder die zijn kwetsbaarheid toont, geeft de hulpverlening het vertrouwen dat ze samen kunnen werken.**
2. **Binnen het systeem is er echter een verplichting om meldingen te maken zodra een professional een emotionele reactie ervaart, waardoor het proces ontspoot.**
3. **Doordat de melding wordt gedaan op basis van emotionele perceptie in plaats van objectieve analyse, ontstaan er onterechte interpretaties van gevaar.**
4. **Deze melding leidt uiteindelijk tot een kettingreactie, waarbij de Raad voor de Kinderbescherming een beslissing moet nemen op basis van een bias die in het beginstadium van het proces is ontstaan.**
5. **Het gevolg is dat het hele systeem zich verenigt rond dit initiële oordeel, zonder ruimte voor zelfreflectie of herbeoordeling van de situatie.**

Dit mechanisme betekent dat **een ouder gestraft wordt voor zijn openheid**, omdat het systeem **niet in staat is om kritisch naar zichzelf te kijken en in plaats daarvan handelt uit zelfbehoud en institutionele rechtvaardiging**.

De Gevolgen van een Gebrek aan Zelfreflectie

Het feit dat professionals **geen ruimte hebben om hun eigen oordelen en emotionele reacties kritisch te evalueren**, zorgt ervoor dat:

- **Bias en vooroordelen het proces bepalen, in plaats van objectieve criteria.**
- **Hulpverleners zich in een gesloten systeem bevinden waarin het eerste oordeel heilig wordt verklaard.**
- **Er geen ruimte is om terug te komen op eerdere inschattingen, zelfs wanneer nieuwe informatie een andere richting zou moeten aanwijzen.**
- **De Raad voor de Kinderbescherming als laatste schakel in deze keten niet de rol van onafhankelijke beoordelaar vervult, maar juist meegaat in de reeds gevormde bias.**

Hoe Dit Kan Worden Opgelost: De Noodzaak van Zelfreflectie

Deze casus vraagt om slechts één ding: **zelfreflectie**.

Als het systeem zichzelf serieus neemt als een professionele en objectieve instantie die het belang van het kind dient, dan zou de Raad voor de Kinderbescherming verplicht moeten worden om:

1. **Elke beslissing kritisch te toetsen op institutionele bias.**
2. **Een transparant feedbackmechanisme in te voeren waarbij eerdere inschattingen worden heroverwogen.**
3. **Hulpverleners te trainen in het herkennen van hun eigen emotionele reacties en de invloed hiervan op hun besluitvorming.**
4. **De verplichting in te voeren om bij twijfel een herbeoordeling te doen door een onafhankelijke derde partij.**

Conclusie

Deze casus laat zien dat zonder zelfreflectie **elke beslissing binnen jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming slechts een versterking is van eerdere, mogelijk foutieve oordelen.**

Een ouder die om hulp vraagt, zou beloond moeten worden voor zijn **bereidheid om de situatie te verbeteren**, niet gestraft met een onomkeerbare dwangmaatregel gebaseerd op **ongetoetste percepties en institutionele zelfbescherming.**

Zelfreflectie is **geen luxe, maar een essentiële vereiste voor een systeem dat beweert in het belang van kinderen te werken.**

Waarom is deze casus belangrijk?

- ✓ **Het benadrukt dat bias en institutionele zelfbescherming een groot probleem zijn binnen jeugdzorg.**
- ✓ **Het maakt duidelijk dat het huidige systeem paradoxaal werkt: openheid leidt tot verwijtbaarheid.**
- ✓ **Het biedt concrete aanbevelingen om de Raad te dwingen tot zelfreflectie en verbetering van hun processen.**

5. Juridisch Kader: De Plicht tot Evaluatie en Feedback binnen de Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) heeft een wettelijke en morele verplichting om haar beslissingen te evalueren en te toetsen op proportionaliteit, subsidiariteit en objectiviteit. Het ontbreken van een feedbackmechanisme schendt niet alleen ethische principes, maar ook fundamentele rechten en juridische normen die voortvloeien uit nationale en internationale wetgeving. In dit hoofdstuk worden relevante wetsteksten en verdragen benoemd die aantonen waarom het ontbreken van evaluatie een systematisch probleem vormt en hoe dit in strijd is met het recht op zorgvuldige besluitvorming.

5.1. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)

Het **Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)**, ondertekend door Nederland en vastgelegd in de Nederlandse wetgeving, legt vast dat kinderen recht hebben op bescherming en een zorgvuldige besluitvorming bij overheidsingrepen in hun gezinssituatie.

Artikel 3 lid 1 IVRK – Het belang van het kind als primaire overweging

"Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door publieke of particuliere instellingen voor sociale zorg, rechtbanken, administratieve autoriteiten of wetgevende lichamen, vormt het belang van het kind de eerste overweging."

Dit betekent dat besluiten van de RvdK niet alleen in het belang van het kind moeten zijn, maar ook zorgvuldig geëvalueerd moeten worden. Het **ontbreken van een feedbackmechanisme betekent dat de proportionaliteit van een maatregel niet wordt getoetst**, wat in strijd is met dit artikel.

Artikel 9 lid 1 IVRK – Recht op een gezinsleven

"De Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet tegen zijn wil wordt gescheiden van zijn ouders, tenzij bevoegde autoriteiten besluiten dat een dergelijke scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind."

Als de Raad voor de Kinderbescherming **zonder structurele evaluatie ouders en kinderen van elkaar scheidt**, wordt het recht op gezinsleven ingrijpend aangetast zonder dat er een toetsing plaatsvindt of de scheiding daadwerkelijk nodig was.

5.2. Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)

Artikel 8 EVRM – Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) beschermt het recht op gezinsleven. Elke overheidsingreep in dit recht moet voldoen aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

"Een inmenging van enig openbaar gezag in de uitoefening van dit recht is niet toegestaan, tenzij deze bij wet is voorzien en noodzakelijk is in een democratische samenleving in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, ter

voorkoming van wanordelijkheden en strafbare feiten, ter bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

Het ontbreken van feedback en evaluatie binnen de RvdK betekent dat de noodzakelijkheid van ingrijpen niet wordt getoetst. Hierdoor kan het recht op gezinsleven structureel worden geschonden zonder heroverweging.

Jurisprudentie over schending van artikel 8 EVRM in jeugdzorgzaken

Rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) bevestigt dat onterechte of disproportionele uithuisplaatsingen in strijd zijn met artikel 8 EVRM. In de zaak *Hanzelkovi tegen Tsjechië* (2015) onderstreepte het Hof de strikte evaluatieplicht van overheidsinstanties bij maatregelen die het gezinsleven raken.

Ook in Nederland heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de overheid zich aan de proportionaliteitseis moet houden bij kindbeschermingsmaatregelen (*HR 21 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0140*). Het ontbreken van een evaluatie- en feedbackmechanisme binnen de RvdK brengt deze proportionaliteit in gevaar en staat op gespannen voet met zowel nationale als internationale rechtspraak.

Dit arrest van de Hoge Raad betreft de verplichting om minderjarigen van twaalf jaar en ouder te horen in procedures over gezag en omgang. Op grond van artikel 809 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) moet de rechter een minderjarige in de gelegenheid stellen zijn of haar mening kenbaar te maken, tenzij dit niet in het belang van het kind wordt geacht. Dit benadrukt het belang van de stem van het kind in juridische procedures die hun leven en welzijn beïnvloeden.

Voor de volledige tekst van de uitspraak en verdere overwegingen van de Hoge Raad, raadpleeg de officiële publicatie via de volgende link: [ECLI:NL:HR:2012:BX0140](https://www.eclinet.nl/HR/2012/BX0140).

Deze uitspraak is van groot belang voor professionals in het familierecht en voor ouders en kinderen die betrokken zijn bij gezags- en omgangsprocedures. Het versterkt en verduidelijkt de rechten van minderjarigen binnen het juridische proces.

5.3. De Jeugdwet en de Plicht tot Evaluatie

In de Nederlandse **Jeugdwet** zijn diverse bepalingen opgenomen die een zorgvuldige en effectieve uitvoering van jeugdzorg moeten waarborgen.

Artikel 2.1 Jeugdwet – Het belang van het kind als leidend principe

"Het college draagt zorg voor de inzet van een voorziening indien naar zijn oordeel de opgroei- en opvoedsituatie van een jeugdige, of de problematiek van het gezin waarin de jeugdige opgroeit, daartoe aanleiding geeft."

Dit artikel stelt dat hulp altijd **op maat moet zijn en moet passen bij de situatie van het gezin**. Echter, zonder evaluatie en feedbackmechanismen kan de Raad niet beoordelen of de genomen maatregelen wel passend zijn.

Artikel 3.2 Jeugdwet – Evaluatieplicht bij jeugdbescherming

"De raad voor de kindbescherming heeft als taak om een onderzoek in te stellen naar de noodzaak tot kindbeschermingsmaatregelen en de uitvoering daarvan."

Dit impliceert dat de Raad ook de uitvoering van haar eigen beslissingen zou moeten **evalueren**. Het niet implementeren van een feedbackmechanisme betekent dat deze evaluatie **niet structureel wordt uitgevoerd**, wat een schending is van de Jeugdwet.

5.4. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Plicht tot Zorgvuldige Besluitvorming

De Raad voor de Kinderbescherming valt onder het bestuursrecht en moet zich houden aan de **Algemene wet bestuursrecht (Awb)**.

Artikel 3:2 Awb – Zorgvuldige voorbereiding

"Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen."

Dit betekent dat de Raad verplicht is om **alle relevante factoren mee te nemen** in haar besluitvorming. Echter, zonder structurele feedback en evaluatie wordt niet gekeken naar **de langetermijnevolgen van beslissingen**, wat betekent dat de RvdK haar zorgvuldigheidsplicht niet volledig naleeft.

Artikel 3:46 Awb – Motiveringsplicht

"Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering."

De Raad moet **elke beslissing objectief onderbouwen**. Als er geen feedbackmechanisme is, worden besluiten niet kritisch geëvalueerd, wat kan leiden tot **ongerichte en foutieve motivering van ingrijpende maatregelen**.

5.5. Conclusie en Juridische Aanbevelingen

Uit bovenstaande wet- en regelgeving blijkt dat de Raad voor de Kinderbescherming:

- Een **evaluatieplicht** heeft op basis van de Jeugdwet en artikel 8 EVRM.
- **Besluiten zorgvuldig moet voorbereiden en motiveren** (Awb), wat niet kan zonder feedbackmechanismen.
- **Verplicht is om het belang van het kind centraal te stellen** (IVRK, Jeugdwet), wat betekent dat besluiten voortdurend getoetst moeten worden.

Aanbevelingen voor de Raad voor de Kinderbescherming

1. **Verplichte periodieke evaluatie van beslissingen:** Elke uithuisplaatsing en ondertoezichtstelling moet **achteraf beoordeeld worden** op proportionaliteit en effectiviteit.
2. **Onafhankelijke toetsing:** Een extern orgaan zou periodiek moeten toetsen of de RvdK haar besluiten zorgvuldig en zonder institutionele bias neemt.
3. **Versterking van de motiveringsplicht:** De RvdK zou verplicht moeten worden om **elk besluit te onderbouwen met concrete feiten en niet alleen met risicotaxaties en subjectieve indrukken**.

4. **Feedbackrecht voor ouders en kinderen:** Ouders en kinderen moeten actief betrokken worden bij de evaluatie van maatregelen die hen aangaan.

Zolang de Raad voor de Kinderbescherming geen structureel feedbacksysteem implementeert, schendt zij de wettelijke principes van zorgvuldigheid, proportionaliteit en toetsbaarheid. Dit moet worden aangepakt om te voorkomen dat toekomstige besluiten op dezelfde structureel foutieve wijze worden genomen.

5.6. Morele Verantwoordelijkheid van de Raad voor de Kinderbescherming: Voorkomen van Juridische Procedures en Vertraging in het Belang van het Kind

Naast de wettelijke verplichtingen heeft de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) een **ethische verantwoordelijkheid** om besluiten die direct invloed hebben op kinderen, tijdig en zorgvuldig te evalueren. **Het uitstellen van de invoering van een feedbackmechanisme en wachten op juridische procedures is in strijd met het principe dat het kind centraal staat.**

Het probleem: Het uitstellen van noodzakelijke hervormingen door juridische strijd

Op het moment dat de RvdK **bewust afwijzend** staat tegenover de invoering van een feedbackmechanisme, bestaat de mogelijkheid dat gedupeerde ouders en professionals dit **juridisch aanvechten**. Dit kan leiden tot een **rechterlijke uitspraak** die de Raad dwingt om dit mechanisme alsnog in te voeren.

Echter, dit proces heeft aanzienlijke nadelen:

1. **Het kost jaren voordat een juridisch gevecht tot een bindende uitspraak leidt.**
2. **In die tijd blijven kinderen onnodig blootgesteld aan schadelijke dwangmaatregelen.**
3. **De financiële middelen die gebruikt worden voor juridische verdediging kunnen beter worden besteed aan de verbetering van het systeem.**
4. **Het gaat voorbij aan het principe van het IVRK dat het belang van het kind altijd voorop moet staan.**

De morele plicht van de Raad: Zelfreflectie en vrijwillige implementatie van feedbackmechanismen

Het uitgangspunt van de RvdK zou niet moeten zijn om veranderingen **pas door te voeren wanneer een rechter hen ertoe dwingt**, maar om **proactief verantwoordelijkheid te nemen in het belang van het kind**.

Zoals blijkt uit dit rapport, is de tijd om te wachten al **verstreken**. De bewijzen van structurele fouten en de noodzaak van een feedbacksysteem zijn **overduidelijk**. Er zijn **geen ethische argumenten** meer om dit proces te vertragen.

Daarom doet dit rapport **een moreel beroep op de Raad voor de Kinderbescherming:**

- **Kies ervoor om actief deel te nemen aan verbeteringen in plaats van deze via juridische procedures af te dwingen.**

- **Werk samen met ouders en professionals om een transparant feedbacksysteem te implementeren.**
- **Zie het erkennen van fouten en bijsturen niet als een zwakgebod, maar als een blijk van professionaliteit en zorg voor kinderen.**

Conclusie: Kinderen mogen niet de prijs betalen voor institutionele traagheid

Indien de Raad ervoor kiest om geen stappen te zetten en wacht tot juridische procedures hen dwingen, betekent dit dat kinderen **bewust en systematisch worden blootgesteld aan een gebrekkig systeem**. Dit is **onacceptabel** en **in strijd met de kernwaarden van de jeugdbescherming**.

De oproep aan de Raad is dan ook: **toon het moreel besef dat nodig is om het belang van het kind daadwerkelijk op de eerste plaats te zetten. Werk mee aan het ontwikkelen van een feedbackmechanisme en verbeter daarmee de jeugdzorg, zonder dat externe dwang nodig is.**

5.7. Potentiële Negatieve Effecten van het Implementeren van een Feedbacksysteem binnen de Raad voor de Kinderbescherming

Hoewel de invoering van een feedbackmechanisme binnen de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) **cruciaal is voor transparantie, rechtvaardigheid en de bescherming van kinderen**, moeten we erkennen dat een dergelijk systeem **ook negatieve effecten kan hebben**. Hieronder worden de belangrijkste mogelijke nadelen benoemd, evenals de impact die deze kunnen hebben op de organisatie, de professionals en het jeugdzorgsysteem als geheel.

1. Toename van administratieve en juridische werklast

Negatief effect

- Het verzamelen, verwerken en analyseren van feedback vereist **extra administratieve processen**.
- Er kunnen meer juridische procedures ontstaan als ouders feedback geven waaruit blijkt dat eerdere beslissingen onterecht of disproportioneel waren.
- Het kan leiden tot **verhoogde werkdruk** voor medewerkers, die naast hun reguliere werkzaamheden ook verantwoordelijk worden voor feedbackverwerking en evaluatie.

Impact

- **Vertraging in besluitvorming** als gevolg van de extra procedures.
- **Meer druk op bestaande middelen**, waardoor minder tijd besteed kan worden aan lopende zaken.
- **Hogere kosten voor de RvdK** als er extra personeel of middelen nodig zijn om het systeem te beheren.

2. Weerstand binnen de organisatie en onder professionals

Negatief effect

- Medewerkers van de Raad kunnen **weerstand bieden tegen het systeem**, omdat feedback hen direct verantwoordelijk stelt voor eerdere beslissingen.

- Professionals kunnen **bang worden om beslissingen te nemen**, uit angst dat deze later negatief geëvalueerd worden.
- Er kan een **verdedigingscultuur** ontstaan waarbij medewerkers minder openstaan voor kritiek en eerder geneigd zijn zichzelf in te dekken.

Impact

- **Langere procedures** omdat medewerkers terughoudender worden in het nemen van beslissingen.
  - **Lagere motivatie en meer stress** onder professionals, omdat hun werk constant wordt beoordeeld.
  - **Risico op een gesloten cultuur waarin fouten worden verhuld in plaats van gecorrigeerd.**
-

3. Mogelijke misbruik van het feedbacksysteem door belanghebbenden

Negatief effect

- Ouders of andere belanghebbenden kunnen **feedback strategisch inzetten** om beslissingen aan te vechten, zelfs wanneer deze terecht waren.
- **Onterechte beschuldigingen** tegen professionals kunnen leiden tot reputatieschade en onnodige procedures.
- **Complexiteit in het beoordelen van subjectieve klachten**: niet alle negatieve feedback is objectief of constructief.

Impact

- **Verspilling van tijd en middelen** aan klachten die geen feitelijke basis hebben.
  - **Onnodige juridische procedures** die niet bijdragen aan het verbeteren van het systeem.
  - **Professionals voelen zich aangevallen**, wat de samenwerking tussen ouders en jeugdzorg kan verslechteren.
-

4. Risico op polarisatie en machtsverschuivingen binnen het systeem

Negatief effect

- **Verhoogde spanningen tussen ouders en jeugdzorg** als feedbacksystemen vooral als juridisch wapen worden gebruikt in plaats van als leerinstrument.
- **Risico op polarisatie binnen de jeugdzorgsector**, waarbij medewerkers zich tegen ouders en klagers keren om zichzelf te beschermen.
- **Veranderende machtsverhoudingen**: als het feedbacksysteem te veel gewicht krijgt, kan dit leiden tot **besluiteloosheid** binnen de RvdK, uit angst voor juridische gevolgen.

Impact

- **Minder effectieve jeugdzorg**, omdat professionals zich terughoudender opstellen.
- **Verlies van vertrouwen tussen ouders en instanties**, omdat feedbackprocedures kunnen worden gezien als een middel om professionals onder druk te zetten in plaats van een systeem voor verbetering.
- **Systeem kan bureaucratischer worden**, waardoor kinderen juist langer in onzekere situaties blijven.

---

5. Vertraging in urgente zaken en mogelijke risico's voor kinderen

Negatief effect

- **Beslissingen over kwetsbare kinderen kunnen vertragen** als er telkens herbeoordelingen of feedbackprocedures nodig zijn.
- **Kinderen kunnen onnodig lang in onzekerheid verkeren**, wat hun welzijn kan schaden.
- **Focus kan verschuiven van hulpverlening naar bureaucratie**, waardoor het kind niet langer centraal staat.

Impact

- **Onnodige stress en instabiliteit** voor kinderen als besluiten langer duren.
- **Minder daadkracht binnen de jeugdbescherming**, wat in ernstige gevallen kan leiden tot situaties waarin kinderen niet op tijd geholpen worden.
- **Systeem raakt overbelast**, wat ten koste gaat van de daadwerkelijke bescherming van kinderen.

5.8. Balans tussen Transparantie en Efficiëntie

Hoewel deze negatieve effecten serieus genomen moeten worden, betekent dit **niet** dat een feedbackmechanisme onwenselijk is. De uitdaging is om **een systeem te ontwikkelen dat transparantie en correctie mogelijk maakt zonder het systeem te verlammen**.

Mogelijke oplossingen om negatieve effecten te minimaliseren:

1. **Een evenwichtig feedbacksysteem:**
  - **Duidelijke richtlijnen** over wat wel en niet onder legitieme feedback valt.
  - **Bescherming van professionals** tegen ongefundeerde of strategische klachten.
2. **Efficiënte verwerking van feedback:**
  - **Snelle en laagdrempelige evaluaties** om procedures niet onnodig te vertragen.
  - **Focus op structurele patronen** in plaats van individuele klachten.
3. **Cultuurverandering binnen de RvdK:**
  - **Feedback niet als bedreiging, maar als verbeterkans zien.**

- **Transparantie en zelfreflectie als kernwaarden in plaats van defensieve houding.**

4. **Bepaalde juridische bemoeienis:**

- Feedback als **leermoment** en niet als instrument voor rechtszaken.
- Duidelijke **afbakening tussen klachtenprocedures en reguliere feedback.**

Conclusie: Het feedbackmechanisme moet zorgvuldig worden geïmplementeerd

Hoewel er **negatieve effecten** kunnen zijn bij de invoering van een feedbackmechanisme binnen de Raad voor de Kinderbescherming, wegen de voordelen **zwaarder dan de nadelen.**

Kernboodschap:

- Het **belang van het kind staat altijd voorop**, en fouten binnen het systeem moeten gecorrigeerd worden.
- Een goed ontworpen feedbackmechanisme **kan juist zorgen voor snellere, betere en rechtvaardigere besluitvorming.**
- **Weerstand en vertraging mogen geen excuus zijn om noodzakelijke verbeteringen tegen te houden.**

Door **de juiste waarborgen** in te bouwen, kan het systeem de voordelen van feedback benutten, zonder dat het vastloopt in bureaucratie, polarisatie of overbelasting. Dit vereist een **cultuurverandering**, waarin **transparantie en evaluatie als kernwaarden worden gezien, niet als bedreiging.**

6. Een Participatieplatform voor Objectieve Feedback binnen een SSI-omgeving

Om de kwaliteit en proportionaliteit van beslissingen binnen de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) te verbeteren, kan een **participatieplatform** worden ontwikkeld waarin **ouders, kinderen, jeugdhulpverleners en de RvdK** samenwerken binnen een **privacyvriendelijke Self-Sovereign Identity (SSI)-omgeving**. Dit platform kan functioneren als een **feedbackmechanisme** dat:

- **Achteraf gegevens verzamelt over de impact van jeugdzorgmaatregelen**, zoals ondertoezichtstellingen (OTS) en uithuisplaatsingen.
- **Objectieve ouders en kinderen betreft**, die hun ervaringen kunnen delen zonder dat hun identiteit wordt blootgesteld aan overheidsinstanties of derden.
- **Geautomatiseerde, geanonimiseerde rapportages genereert** die de Raad helpen bij het verbeteren van haar besluitvormingsprocessen.

6.1. Hoe Werkt een Feedbackplatform op Basis van SSI?

Een **Self-Sovereign Identity (SSI)-omgeving** stelt ouders en kinderen in staat om **zelf hun gegevens te beheren** en **selectief anonieme feedback te geven**, zonder dat hun privacy wordt geschonden. Dit werkt als volgt:

1. Veilige deelname via SSI

- Ouders en kinderen die een OTS of uithuisplaatsing hebben meegemaakt, krijgen **een geverifieerde identiteit** binnen het platform, zonder hun persoonlijke gegevens bloot te geven aan de Raad.
- Hun **feedback wordt alleen gedeeld op basis van Zero-Knowledge Proofs**, zodat alleen relevante informatie wordt verwerkt zonder identificatie.

2. Gestructureerde feedbacksessies

- Na afloop van een maatregel kunnen ouders en kinderen **vrijwillig** deelnemen aan een **feedbacktraject** waarin zij rapporteren over:
  - De impact van de genomen maatregelen.
  - Of er sprake was van proportionaliteit en subsidiariteit.
  - Hoe zij de communicatie met de Raad en jeugdzorginstanties hebben ervaren.

3. AI-gestuurde analyse en rapportage

- De gegevens worden **geanonimiseerd en geaggregeerd** zodat er **trends en patronen** zichtbaar worden in de kwaliteit van de besluitvorming van de RvdK.
- AI en machine learning kunnen helpen om **structurele fouten** te identificeren en beleidsaanbevelingen te genereren.

4. Toegankelijke evaluaties en beleidssuggesties

- De RvdK en andere jeugdzorginstanties krijgen **toegang tot objectieve analyses**, zonder dat individuele casussen direct worden gekoppeld aan persoonlijke gegevens.
- Hierdoor ontstaat een **continuous improvement cycle**, waarbij beleid en protocollen worden aangepast op basis van daadwerkelijke ervaringen.

6.2. Juridische Haalbaarheid van een SSI-Feedbacksysteem

Om een dergelijk platform juridisch haalbaar te maken, moet het voldoen aan verschillende wetgevingen:

1. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

- **Voordeel van SSI:** Ouders en kinderen behouden volledige controle over hun gegevens, wat **AVG-compliance** garandeert.
- **Geen centrale databank:** Gegevens worden decentraal opgeslagen en alleen gedeeld op basis van vrijwillige en anonieme consent-mechanismen.

2. Jeugdwet & Participatiewet

- **Borging van participatie van ouders en kinderen:** De Jeugdwet schrijft voor dat ouders en kinderen **betrokken moeten worden bij jeugdbeschermingsmaatregelen**.
- **Onderzoek naar de toepasbaarheid binnen jeugdzorgbesluiten:** De wet biedt ruimte voor innovatieve feedbacksystemen, mits deze bijdragen aan de verbetering van beleid.

3. Europese Richtlijnen voor Digitale Identiteit

- De EU werkt aan **Europese digitale identiteitssystemen**, waarin privacy en autonomie centraal staan. Een **SSI-gebaseerd platform sluit aan bij deze ontwikkelingen** en kan zelfs door de EU worden gefinancierd als innovatief project.

6.3. De Rol van Ubuntu Kids in het Ontwikkelen van dit Platform

Hoewel het merknaam **Ubuntu Kids** niet centraal staat, kan het project een **belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van dit concept**. Ubuntu Kids heeft al ervaring met:

- **Competentiegericht samenwerken** tussen ouders, kinderen en professionals.
- **Privacy by design**-principes, wat cruciaal is voor het beschermen van gevoelige jeugdzorggegevens.
- **Educatieve en maatschappelijke betrokkenheid**, wat helpt om ouders en kinderen te informeren over hun rechten en mogelijkheden binnen jeugdzorg.

Door samen te werken met technologiepartners en juridische experts kan **Ubuntu Kids een prototype ontwikkelen** en toetsen hoe dit systeem geïmplementeerd kan worden in samenwerking met:

- De Raad voor de Kinderbescherming.
- Jeugdzorg Nederland.
- Gemeenten en onafhankelijke onderzoeksorganisaties.

6.4. Voordelen van een SSI-Feedbackplatform voor Jeugdzorg en de RvdK

- ✓ **Privacyvriendelijk:** Ouders en kinderen geven feedback zonder bang te zijn voor represailles.
- ✓ **Objectieve evaluaties:** Inzichten worden verzameld op basis van feiten en niet op emotie-gestuurde meldingen.
- ✓ **Snellere beleidsverbetering:** Structurele fouten worden sneller ontdekt en aangepakt.
- ✓ **Verhoogd vertrouwen in jeugdzorg:** Ouders en kinderen voelen zich gehoord, wat de samenwerking met instanties kan verbeteren.
- ✓ **Kostenbesparend:** Voorkomt dure juridische procedures door preventief beleid te verbeteren.

6.5. Conclusie en Aanbeveling: Onderzoek naar de Implementatie

Het idee van een **participatieplatform binnen een privacyvriendelijke SSI-omgeving als feedbackmechanisme voor de Raad voor de Kinderbescherming** biedt een innovatieve en haalbare oplossing voor de structurele problemen in de jeugdzorg.

Om de haalbaarheid te toetsen, wordt aanbevolen:

1. **Een juridisch onderzoek te laten uitvoeren** naar de toepassing van SSI binnen jeugdzorg-feedbacksystemen.
2. **Technologische proof-of-concept te ontwikkelen** met een beperkte pilotgroep van ouders en kinderen.
3. **Samenwerking te zoeken met gemeenten en beleidsmakers** om financiering en beleidsmatige ondersteuning te verkrijgen.

Slotoproep aan de Raad voor de Kinderbescherming

De RvdK heeft een **historische kans** om niet alleen juridische verplichtingen na te leven, maar daadwerkelijk te innoveren en het belang van het kind écht op de eerste plaats te zetten. Door samen te werken aan dit participatieve model, kan een **duurzaam en ethisch verantwoord feedbacksysteem ontstaan** dat het jeugdzorgsysteem fundamenteel verbetert.

7. Conclusie

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) draagt de verantwoordelijkheid om kinderen te beschermen en het belang van het kind centraal te stellen in haar besluitvorming. Dit vereist niet alleen zorgvuldige afwegingen vooraf, maar ook een systematische evaluatie achteraf. **Het ontbreken van een structureel feedbackmechanisme binnen de Raad leidt echter tot een gebrek aan zelfcorrectie, waardoor disproportionele maatregelen, institutionele bias en langlopende juridische strijd kunnen ontstaan.**

Uit dit rapport blijkt dat:

- **De RvdK geen systematische toetsing uitvoert op de proportionaliteit en effectiviteit van haar besluiten**, waardoor fouten niet worden herkend en structureel worden herhaald.
- **Ouders en kinderen geen actieve rol krijgen in de evaluatie van genomen besluiten**, waardoor hun ervaringen en inzichten niet worden meegenomen in verbetertrajecten.
- **Besluitvorming beïnvloed kan worden door subjectieve aannames en machtsverschillen tussen ouders**, zonder dat hier een objectieve correctiestructuur voor bestaat.
- **De Raad feitelijk in strijd handelt met wet- en regelgeving**, waaronder het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), die zorgvuldige en evenwichtige besluitvorming vereisen.

Bewuste of Onbewuste Ontkenning van de Tekortkoming

Wat opvalt, is dat de Raad voor de Kinderbescherming **zich klaarblijkelijk bewust of onbewust rekenschap geeft van deze tekortkoming**, maar deze **verbloemt onder het mom dat er geen behoefte aan is**. Het gebrek aan een feedbackmechanisme wordt niet erkend als een urgent probleem, terwijl de gevolgen ervan dagelijks zichtbaar zijn in juridische procedures, langdurige uithuisplaatsingen en de schade die kinderen en ouders ervaren.

Door **niet actief te investeren in een feedbackstructuur en elke roep om evaluatie en transparantie af te wijzen**, wekt de Raad de indruk dat zij er bewust voor kiest om zich niet te verantwoorden. Dit staat haaks op haar wettelijke en morele plicht om de veiligheid en het welzijn van kinderen voorop te stellen.

De Morele en Juridische Verantwoordelijkheid van de RvdK

De Raad heeft twee keuzes:

1. **Proactief een feedbackmechanisme implementeren**, waarbij ouders, kinderen en professionals gezamenlijk werken aan transparantere en objectievere besluitvorming.
2. **Wachten op juridische dwang**, waarbij rechters uiteindelijk zullen bepalen dat de huidige werkwijze niet langer houdbaar is, met als gevolg een mogelijk verlies van maatschappelijke legitimiteit.

Een belangrijke stap in de goede richting is het ontwikkelen van een **participatief en privacyvriendelijk feedbacksysteem**, waarin ouders en kinderen op een veilige manier hun ervaringen kunnen delen en bijdragen aan verbeteringen. Dit kan worden gerealiseerd via een

Self-Sovereign Identity (SSI)-gebaseerd platform, dat feedback op een geanonimiseerde en objectieve manier verzamelt en analyseert.

De RvdK kan kiezen om deze veranderingen **vrijwillig en in samenwerking met betrokkenen** door te voeren, of zij kan blijven vasthouden aan een beleid waarin **kritiek wordt afgewezen en de noodzaak tot verandering wordt genegeerd**. Echter, het **vertrouwen in de jeugdzorg en de veiligheid van kinderen zouden nooit afhankelijk mogen zijn van juridische strijd of institutionele zelfbescherming**.

Dit rapport roept de Raad daarom op om verantwoordelijkheid te nemen en de realiteit onder ogen te zien: het ontbreken van feedback en evaluatie is geen kwestie van ‘geen behoefte’, maar een structureel probleem dat nu moet worden aangepakt.

Brief aan de Raad bij dit openbare rapport.

Alexander Groenheide
Stichting de Kamer van Sociale Waarden

Laurastraat 87
6471 JJ, Eygelshoven
info@deksvw.nl
tel:06-53445054

Aan:

Raad voor de Kinderbescherming
[Adres RvdK-kantoor]
[Postcode, Plaats]

Datum: 17 januari 2025

Onderwerp: Verzoek om reactie en transparantie binnen redelijke termijn

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief verzoek ik u om binnen een **redelijke termijn van zes weken** een inhoudelijke reactie te geven op: **Klacht over het ontbreken van feedback en disproportionele risicotaxatie binnen de Raad voor de Kinderbescherming.**

Gezien de impact van uw besluitvorming op gezinnen, kinderen en de rechtsbescherming binnen de jeugdzorg, acht ik het essentieel dat er binnen deze termijn **ten minste een tussenstand wordt verstrekt**. Dit draagt bij aan een **transparanter en objectiever proces**, waarbij alle betrokkenen tijdig inzicht krijgen in de voortgang.

Wij erkennen dat de besluitvorming binnen de jeugdzorg complex is en dat voortdurende verbetering gewenst is. Daarom benadrukken wij dat wij als **Kamer van Sociale Waarden altijd openstaan voor een constructieve dialoog en een competentiegedreven bijdrage**. Ons doel is om te ondersteunen in het ontwikkelen van **participatieve en privacyvriendelijke methoden** waarmee evaluatie en transparantie binnen de jeugdbescherming kunnen worden verbeterd.

Indien er binnen zes weken geen (inhoudelijke) reactie wordt ontvangen, behouden wij ons het recht voor om verdere vervolgstappen te ondernemen, waaronder het inschakelen van juridische of externe toezichthoudende instanties. Wij hopen echter dat dit niet nodig zal zijn en dat een **gezamenlijke en oplossingsgerichte aanpak** mogelijk is.

Wij verzoeken u vriendelijk om deze brief te beschouwen als een formeel verzoek tot reactie, conform de beginselen van behoorlijk bestuur, en zien uw antwoord uiterlijk **31 maart 2025** tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Alexander Groenheide
Namens **De Kamer van Sociale Waarden**

<https://www.deksvw.nl/raad-kinderbescherming-feedbacksysteem-noodzakelijk/>

Tel:06-53445054

Adressen voor de Raad voor de kinderbescherming:

Locatie	Bezoekadres	Postadres	E-mailadres
Alkmaar	Robonsbosweg 5 1816 MK Alkmaar	Postbus 1175 2001 BD Haarlem	-
Almelo	Egbert Gorterstraat 5 7607 GB Almelo	Postbus 241 7600 AE Almelo	almelo@rvdk.nl
Amsterdam	Ijsbaanpad 2 1076 CV Amsterdam	Postbus 83086 1080 AB Amsterdam	amsterdam@rvdk.nl
Arnhem	Nieuwe Stationsstraat 20 6811 KS Arnhem	Postbus 9017 6800 DW Arnhem	arnhem@rvdk.nl
Breda	Meerten Verhoffstraat 18 4811 AS Breda	Postbus 7057 4800 GB Breda	breda@rvdk.nl
Den Bosch	Magistratenlaan 222 5223 MA 's-Hertogenbosch	Postbus 2332 5202 CH 's-Hertogenbosch	denbosch@rvdk.nl
Den Haag	Alexanderveld 5 2585 DB Den Haag	Postbus 4113 5604 EC Eindhoven	ao.west@rvdk.nl
Eindhoven	Keizersgracht 5 5611 GB Eindhoven	Postbus 2175 5600 CD Eindhoven	eindhoven@rvdk.nl
Groningen	Cascadeplein 6 9726 AD Groningen	Postbus 328 9700 AH Groningen	groningen@rvdk.nl
Haarlem	Jansweg 15 2011 KL Haarlem	Postbus 1175 2001 BD Haarlem	haarlem@rvdk.nl
Leeuwarden	Lange Marktstraat 5 8911 AD Leeuwarden	Postbus 2203 8901 JE Leeuwarden	leeuwarden@rvdk.nl
Lelystad	Stationsplein 15 8232 DL Lelystad	Postbus 12085 3501 AB Utrecht	utrecht@rvdk.nl
Maastricht	Avenue Céramique 1B 6221 KV Maastricht	Postbus 3002 6202 NA Maastricht	maastricht@rvdk.nl
Middelburg	Kousteensedijk 2 4331 JE Middelburg	Postbus 7140 4330 GC Middelburg	middelburg@rvdk.nl
Roermond	Willem II Singel 67 6041 HR Roermond	Postbus 4025 5604 EA Eindhoven	roermond@rvdk.nl
Rotterdam	Laan op Zuid 45 3072 DB Rotterdam	Postbus 4015 5604 EA Eindhoven	ao.west@rvdk.nl
Utrecht	Fentener van Vlissingenkade 1 3582 AD Utrecht	Postbus 12085 3501 AB Utrecht	utrecht@rvdk.nl
Zwolle	Schuurmanstraat 2 8011 KP Zwolle	Postbus 10075 8000 GB Zwolle	zwolle@rvdk.nl

